

© Copyright SIS. Reproduction in any form without permission is prohibited.

Tillförlitlighet - Ordlista

Dependability - Terminology

Innehåll

Orientering	2	5 Tid	21
Historik	2	5.1 Tidsbegreppet	21
1 Omfattning och tillämpning	2	5.2 Tid relaterad till enhets tillstånd	22
2 Allmänna begrepp	3	5.3 Tid relaterad till underhåll	24
3 Drift och underhåll	4	6 Mått och modifierare	26
3.1 Drift, underhåll och modifiering	4	7 Egenskaper	28
3.2 Underhållets initiering och syften	5	7.1 Driftsäkerhet	28
3.3 Underhållets inverkan på funktion	7	7.2 Funktionssäkerhet	31
3.4 Underhåll indelat efter geografisk plats	7	7.3 Underhållsmässighet	34
3.5 Underhållets genomförande	8	7.4 Underhållssäkerhet	36
4 Funktion och fel	11	8 Riskbegrepp	38
4.1 Grundbegrepp för funktionstillstånd	11	9 Systemkonstruktion	41
4.2 Grundbegrepp för fel	13	10 Begrepp i samband med provning	43
4.3 Fel med avseende på orsak	14	11 Tillförlitlighetsledning	45
4.4 Förutsebarhet och konsekvens av fel	16	12 Analysbegrepp	47
4.5 Avhjälpbarhet hos fel	18	Svenskt index	50
4.6 Relevans hos fel vid utvärdering	18	Engelskt index	53
4.7 Fel med avseende på upptäckt	19	Franskt index	56
4.8 Tidsperiod för fel	20	Tyskt index	60

ICS 01.040.29; 03.120.01

Orientering

Denna utgåva har utökats avsevärt i förhållande till utgåva 2 från 1985. Samtidigt har en så nära överensstämmelse som möjligt eftersträvat med den inom IEC, International Electrotechnical Commission, utarbetade ordlistan IEC 60050(191): 1990, *International Electrotechnical Vocabulary (IEV) - Chapter 191: Dependability and quality of service*.

De termer som återfinns i IEV 191, part 1, First edition, 1990, med tillägg har därför översatts till svenska, inklusive anmärkningar. För dessa termer ges IEV-numren inom parentes. För vissa IEV-termer har svenska anmärkningar lagts till för att förtydliga innebörden. Ordlistan innehåller dessutom ett stort antal termer som ännu ej ingår i IEV och därför saknar IEV-nummer. Bland annat har ett nytt kapitel med risktermer införts där de flesta termerna har hämtats ur IEC 60300-3-9: 1995, *Risk analysis of technological systems*. Några termer kommer från IEC 61163-1: 1995, *Reliability stress screening - Part 1: Repairable items manufactured in lots*.

Motsvarande termer ges på engelska, franska och tyska.

Underlaget för ordlistan har i första hand hämtats från elektronikområdet, där tillförlitlighetstekniken utvecklats tidigare och tillämpats i större omfattning än inom andra tekniska områden, men ordlistans begrepp, definitioner och termer är inte specifika för elektronikområdet utan har valts och utformats så, att de kan tillämpas inom alla områden inklusive tekniska och administrativa system med inbyggd programvara. IEC har genom överenskommelse med ISO ansvaret för standarder inom tillförlitlighetsområdet medan ISO har ansvaret för kvalitetsstandarder.

Historik

I slutet av 1950-talet kom ”reliability” upp som ett nytt område, framförallt i USA. I början av 1960-talet tog samarbetet inom Norden fart med ett stort antal seminarier arrangerade av SINTOM, ”Samarbetskommittén inom Norden för Tillförlitlighets- och Miljöteknik”.

Den första svenska ordlistan för tillförlitlighetsteknik, SEN 41 05 05, utgavs av SEK 1971. Som underlag användes dels IEC Publication 271, ”Preliminary list of basic terms and definitions for the reliability of electronic equipment and the components (or parts) used therein, First edition 1968”, dels amerikanska, franska och tyska ordlistor inom området. Termen ”tillförlitlighet” valdes som en lämpligare allmän term än ”pålitlighet”, som mer förknippades med personer än utrustning och system. Senare kom uppgiften att tyskarna valt termen ”Zuverlässigkeit”. Några år senare valde danskar och norrmän termen ”pålidelighed” respektive ”pålitelighet”. Internationellt har paraplytermen ”dependability” använts sedan 1990 motsvarande paraplytermen ”tillförlitlighet”.

1 Omfattning och tillämpning

Ordlistan omfattar termer och begrepp som hänför sig till tillförlitlighetstekniken och som är användbara inom alla teknikområden.